

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

12 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 205

15-10-2024 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ മുഖേനയുള്ള വിപണനം

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ. പി.പി. ചിത്തരഞ്ജൻ, ശ്രീ. കെ.എൻ. ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണൻ, ശ്രീ. ലിന്റോ ജോസഫ്, ശ്രീമതി ശാന്തകുമാരി കെ. </p>	<p align="center"> ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ (മുഖ്യമന്ത്രി) </p>
<p>(എ) സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലയളവിൽ നേടിയെടുത്ത പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകുമോ;</p>	<p>(എ) ഉണ്ട്. പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക സാമ്പത്തിക, പ്രവർത്തന പ്രകടനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആസൂത്രണ സാമ്പത്തിക കാര്യ (ബിപിഇ) വകുപ്പ് വർഷം തോറും "A Review of Public Enterprises in Kerala" എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട്, സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു അവലോകനം നൽകുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേഖല തിരിച്ചുള്ള പ്രകടനങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനു പുറമെ, ഓരോ സംരംഭത്തിന്റെയും ലക്ഷ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും തൊഴിൽ, ഫിസിക്കൽ പെർഫോമൻസ് എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ചും റിപ്പോർട്ട് വിശദീകരിക്കുന്നു.</p> <p>2022-23 ലെ "A Review of Public Enterprises in Kerala" പ്രകാരം 2021-22 കാലഘട്ടത്തിൽ 127416 പേർക്ക് ജോലി നൽകിയിരുന്നെങ്കിൽ 2022-23 കാലയളവിൽ കാഷ്വൽ/കരാർ ജീവനക്കാർ ഉൾപ്പെടെ വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളിലായി 129982 പേർക്ക് പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ ജോലി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>2022-23 വർഷാവസാനം പ്രവർത്തനക്ഷമമായ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മൊത്തം പെയ്ഡ്അപ്പ് ക്യാപിറ്റലിൽ മുൻ വർഷത്തേക്കാൾ 22.49% വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.</p> <p>2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ മൊത്തം നിക്ഷേപം (സാമ്പത്തിക) ₹ 90948.14 കോടിയാണ്. മുൻ വർഷത്തേക്കാൾ 11.54% വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.</p>

2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ നേടിയ നെറ്റ് ടേൺ ഓവർ (റവന്യൂ) 2021-22 വർഷത്തിലെ 37405.00 കോടി രൂപയിൽ നിന്ന് 40774.07 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. (മുൻ വർഷത്തേക്കാൾ 9.00% വർദ്ധനവ്)

2022-23 കാലയളവിൽ 67 പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ നേടിയ പ്രവർത്തന ലാഭം 23.46 ശതമാനം വർദ്ധിച്ച് മുൻ വർഷത്തെ 1643.03 കോടി രൂപയിൽ നിന്നും 2028.53 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2021-22 ലെ 855.02 കോടി രൂപയിൽ നിന്ന് 2022-23 കാലയളവിൽ 57 പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ നേടിയ മൊത്തം ലാഭം 889.15 കോടി രൂപയാണ്.

2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ നഷ്ടത്തിലായിരുന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണം മുൻ വർഷത്തെ 66 -ൽ നിന്നും 59 ലേക്ക് കുറയ്ക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ നികുതികളും തീരുവകളും വഴി സംസ്ഥാന ഖജനാവിലേക്ക് 16863.94 കോടി രൂപ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2021-22 നെ അപേക്ഷിച്ച് 26.23% വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ നികുതികളും തീരുവകളും വഴി കേന്ദ്ര ഖജനാവിലേക്ക് 970.54 കോടി രൂപ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2021-22 നെ അപേക്ഷിച്ച് 7.76% വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, 14 പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ കോർപ്പറേറ്റ് സോഷ്യൽ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി മൊത്തം 15.57 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചു. 2021-22 ൽ ഇത് 8.13 കോടി രൂപയായിരുന്നു.

2022-23 ലെ "A Review of Public Enterprises in Kerala"-യിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പുരോഗതി സംബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള റിപ്പോർട്ടിന്റെ പ്രസക്ത ഭാഗങ്ങൾ അനുബന്ധം-1 ആയി ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുന്നു.

<p>(ബി) ഈ മേഖലയിൽ പുരോഗതി നേടുന്നതിനായി സർക്കാർ നടത്തിയിട്ടുള്ള ഇടപെടലുകൾ വിശദീകരിക്കുമോ;</p>	<p>(ബി) പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ചു നിലനിർത്തുക എന്ന സർക്കാർ നയത്തിന്റെ ഭാഗമായി പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും മത്സരക്ഷമത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനുമായി ഓരോ സ്ഥാപനത്തിനും ഹ്രസ്വ /ഇടക്കാല /ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.</p> <p>ധനകാര്യ വകുപ്പിന്റെ GO(P) No. 131/2022/Fin dated 29/10/2022 നമ്പർ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം, കേന്ദ്ര പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിലവിലുള്ളതുപോലെ സംസ്ഥാന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും Memorandum of Understanding (MoU) സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും പരിശീലന പരിപാടി ആരംഭിക്കുകയും 2023-24 വർഷത്തിൽ ഒന്നാം ഘട്ട പരിശീലനം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്.</p> <p>പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തി ലാഭകരമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഓരോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കുള്ള ബിസിനസ്സ് പ്ലാനും MoUഉം ഇതിനോടകം തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. ഇത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ പുരോഗതി മാസം തോറും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു ഇന്റർനെറ്റ് അധിഷ്ഠിത മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം ബി.പി.റ്റി മുഖേന നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>മേൽ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പൊതുവായ ഒരു ശമ്പള പരിഷ്കരണ ചട്ടക്കൂട് നിഷ്കർഷിച്ച് അവയെ A,B,C,D എന്നിങ്ങനെ 4 വർഗ്ഗം/പട്ടിക തിരിച്ച് വർഗ്ഗീകരണം നടത്താൻ തീരുമാനമെടുത്തിരുന്നു. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലവിൽ 45 പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വർഗ്ഗീകരണം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രകടനവും ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ബ്യൂറോ ഓഫ് പബ്ലിക് എന്റർപ്രൈസസ് പരിശീലന പരിപാടികൾ നടത്തി വരുന്നുണ്ട്.</p> <p>ബോർഡ് ഓഫ് പബ്ലിക് സെക്ടർ ട്രാൻസ്ഫോർമേഷൻ (ബിപിടി) പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നൈപുണ്യ വികസനത്തിനുള്ള പരിശീലന പരിപാടികളും നടത്തുന്നുണ്ട്. വ്യവസായ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ബോർഡ് ഓഫ് പബ്ലിക് സെക്ടർ ട്രാൻസ്ഫോർമേഷൻ (ബിപിടി) 2024-25 വർഷത്തേക്കുള്ള ബജറ്റ് നിർദ്ദേശത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത പൊതുമേഖലാ</p>
---	--

സ്ഥാപനങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദമായ പഠനം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. വ്യവസായ വകുപ്പ് പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ ഭരണ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എല്ലാ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഹ്രസ്വകാല, ഇടത്തരം, ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ദീർഘകാല വായ്പകളുടെ പുനഃക്രമീകരണവും മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

നടപ്പ് സാമ്പത്തികവർഷം (2024-25) വ്യവസായവകുപ്പിന്റെ അധീനതയിലുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിവിധ നവീകരണ വിപുലീകരണ പദ്ധതികൾക്കായി 279.10 കോടി രൂപ സർക്കാർ വാർഷിക ആസൂത്രണ പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ കൂടുതൽ സുതാര്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇന്റേണൽ ആഡിറ്റ് സംവിധാനവും സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി ആഡിറ്റ് സംവിധാനവും പ്രത്യേക അവലോകനത്തിന് വിധേയമാക്കി ബി.പി.റ്റി മുഖേന എല്ലാ മാസവും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്.

പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളിലെ നിയമനങ്ങൾ സുതാര്യമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പി.എസ്.സി മുഖേനയല്ലാതെയുള്ള നിയമനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് കേരള സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക് എൻ്റർപ്രൈസസ് (സെലക്ഷൻ ആന്റ് റിക്രൂട്ട്മെന്റ്) ബോർഡ് (KPESRB) രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കുകയും മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർമാരുടെ നിയമനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുകയും മറ്റു തസ്തികകളിലേക്കുള്ള നിയമന പ്രക്രിയകൾ പുരോഗമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

വ്യവസായവകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള കമ്പനികളുടെ ഡയറക്ടർ ബോർഡുകൾ വിദഗ്ദ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കമ്പനികളുടെ വിവിധ മേഖലകളിൽ പ്രാവീണ്യം ലഭിച്ചവരുടെ ഒരു പാനൽ തയ്യാറാക്കി ഇൻഡിപെൻഡന്റ് ഡയറക്ടർമാരെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു.

ടെക്സ്റ്റൈൽ മേഖലയുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പൊതുമേഖലയിലും സഹകരണമേഖലയിലുമുള്ള സ്പിന്നിംഗ് മില്ലുകൾക്ക് വിളവെടുപ്പ് സമയത്ത് വിലക്കുറവിൽ ഗുണമേന്മയുള്ള

		<p>പഞ്ഞി വാങ്ങിക്കുന്നതിനും പഞ്ഞിയുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിന് വേണ്ടി കോട്ടൺ ബോർഡ് രൂപീകരിക്കുകയും ഇതിനായി എൻ സി ഡി സിയിൽ നിന്ന് 70 കോടി രൂപ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അവസാനഘട്ടത്തിലാണ്.</p> <p>പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആവശ്യം കഴിഞ്ഞ് അധികമുള്ള ഭൂമി വ്യാവസായികാവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്ര പെട്രോളിയം കമ്പനികളുമായി ചേർന്ന് ഫ്യൂവൽ പമ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഇതിനകം സ്വീകരിച്ചു. മൂന്ന് പെട്രോൾ പമ്പുകൾ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അധികഭൂമിയിൽ സെൻട്രൽ വെയർ ഹൗസിംഗ് കോർപ്പറേഷന് ഗോഡൗൺ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകളും പരിശോധിച്ച് വരികയാണ്.</p> <p>പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തി കൂടുതൽ മത്സരക്ഷമമാക്കുക എന്ന സർക്കാരിന്റെ ബദൽ വികസന നയത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്രസർക്കാർ സ്വകാര്യവൽക്കരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്ന ഹിന്ദുസ്ഥാൻ ന്യൂസ് പ്രിന്റ് ലിമിറ്റഡും സംയുക്തസംരംഭമായ ഭൈൽ-ഇ.എം.എൽ ഉം ഏറ്റെടുത്ത് സംസ്ഥാനസർക്കാരിന്റെ അധീനതയിലുള്ള പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളാക്കി യഥാക്രമം കേരള പേപ്പർ പ്രോഡക്ട്സ് ലിമിറ്റഡ്, കെൽ-ഇ എം.എൽ എന്ന് പുനർ നാമകരണം ചെയ്ത് പ്രവർത്തനം പുനരാരംഭിച്ച് പ്രവർത്തനപുരോഗതി കൈവരിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p> <p>പരമ്പരാഗത മേഖലയുടെ വികസനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉത്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി ONDCയുടെ സഹകരണത്തോടെ ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം തന്നെ വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ അധീനതയിൽ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി BPT യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കെൽട്രോണിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ “kshoppe.in” എന്ന പേരിൽ ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ച് പ്രവർത്തനം തുടർന്ന് വരുന്നു.</p>
(സി)	<p>പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഓൺലൈനായി വിപണനം ചെയ്യുന്നതിന് സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം നൽകുമോ;</p>	<p>(സി) വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ അധീനതയിൽ പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി BPT യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കെൽട്രോണിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ “kshoppe.in” എന്ന പേരിൽ ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ച് പ്രവർത്തനം തുടർന്ന് വരുന്നു.</p>

നിലവിൽ 25 പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉല്പന്നങ്ങളാണ് ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടലിലൂടെ ഓൺലൈനായി വാങ്ങാൻ കഴിയുന്നത്. പ്രസ്തുത പോർട്ടലിന്റെ സുഗമമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന സംവിധാനങ്ങളാണ് കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത്.

ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഓൺലൈനിൽ ഉല്പന്നങ്ങൾ തിരയുന്നതിനും ഓർഡർ നൽകുന്നതിനും സൗകര്യപ്രദമായ വെബ് പ്ലാറ്റ്ഫോമിന് പുറമേ ആൻഡ്രോയിഡ് അടിസ്ഥാനമായ മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷനും കെൽടോൺ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് അവർ തിരയുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ പൂർണ്ണ വിവരണം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വേഗത്തിൽ കണ്ടെത്താനുള്ള Filtering/Sorting സംവിധാനവും ലഭ്യമാണ്.

രാജ്യത്തെ വിവിധയിടങ്ങളിൽ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഉല്പന്നങ്ങൾ എത്തിച്ചു നൽകുന്നതിന് ഇന്ത്യ പോസ്റ്റിനെ ആണ് കെൽടോൺ വിതരണ ചുമതല ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്

വിവിധ ബാങ്ക്/യു പി എ Payment സീകരിക്കാവുന്ന പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക് വഴിയാണ് Payment Gateway സംവിധാനം കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത്.

ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഓർഡർ / ഡെലിവറി അപ്ഡേറ്റുകൾക്കായി SMS അറിയിപ്പുകൾ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മികച്ച സേവനം നൽകുന്നതിനായി e-commerce പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരായ പരിചയസമ്പത്തുള്ള മികച്ച IT ടീമിനെ തന്നെയാണ് കെൽടോൺ പ്രവർത്തന ചുമതല ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സമയബന്ധിതമായി പരാതി പരിഹാരത്തിനും അന്വേഷണത്തിനും ഉതകുന്നതരത്തിലുള്ള ഒരു പ്രൊഫഷണൽ കോൾ സെന്റർ ഉപഭോക്തൃ സേവനത്തിനായി കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

അത്യധുനിക സാങ്കേതിക മികവോടെ കെൽടോണിന്റെ ഡേറ്റാ സെന്ററിൽ ആണ് പോർട്ടൽ ഹോസ്റ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

		<p>kshoppe.in പോർട്ടൽ മുഖാന്തിരവും മറ്റ് വിപണന സൈറ്റുകളായ ആമസോൺ, ഫ്ലിപ്കാർട്ട്, മീഷോ, പെപ്പർ ഫ്രൈ, ഷോപ്പിംഗ് കാർട്ട്, ഷോപ്പി, ഓ.എൻ.ഡി.സി., കേരള ഇ-മാർട്ട്, ഫേസ് ബുക്ക് മാർക്കറ്റിംഗ് എന്നിവ മുഖേനയും മിക്ക പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളും തങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണനം നടത്തി വരുന്നു. കൂടാതെ അതാത് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വെബ് സൈറ്റിലൂടെയും വിപണനം നടത്തി വരുന്നു. നിലവിൽ ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണനം നടത്തുന്നതും ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണനം നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നതുമായ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പട്ടിക അനുബന്ധം- 2 ആയി ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുന്നു.</p> <p>ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണന ത്തിലേർപ്പെടാത്ത, ഉൽപാദന വിപണന രംഗത്തുള്ള ശേഷിക്കുന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനവും ഓൺലൈൻ മുഖേനയാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.</p>
(ഡി)	<p>ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടലിൽ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കൂടുതൽ ഉല്പന്നങ്ങൾ വിപണനം ചെയ്യുന്നത് പരിഗണനയിലുണ്ടോ; വിശദമാക്കുമോ?</p>	<p>(ഡി) വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ അധീനതയിൽ പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി BPT യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കെൽടോണിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ “kshoppe.in” എന്ന പേരിൽ ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ച് പ്രവർത്തനം തുടർന്ന് വരുന്നു. നിലവിൽ 25 പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉല്പന്നങ്ങളാണ് ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടലിലൂടെ ഓൺലൈനായി വാങ്ങാൻ കഴിയുന്നത്. പ്രസ്തുത പോർട്ടലിന്റെ സുഗമമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന സംവിധാനങ്ങളാണ് കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത്.</p> <p>ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഓൺലൈനിൽ ഉല്പന്നങ്ങൾ തിരയുന്നതിനും ഓർഡർ നൽകുന്നതിനും സൗകര്യപ്രദമായ വെബ് പ്ലാറ്റ്ഫോമിന് പുറമേ ആൻഡ്രോയിഡ് അടിസ്ഥാനമായ മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷനും കെൽടോൺ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് അവർ തിരയുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ പൂർണ്ണ വിവരണം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വേഗത്തിൽ കണ്ടെത്താനുള്ള Filtering/Sorting സംവിധാനവും ലഭ്യമാണ്.</p> <p>രാജ്യത്തെ വിവിധയിടങ്ങളിൽ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഉല്പന്നങ്ങൾ എത്തിച്ചു നൽകുന്നതിന് ഇന്ത്യ</p>

പോസ്റ്റിനെ ആണ് കെൽടോൺ വിതരണ ചുമതല ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്

വിവിധ ബാങ്ക്/യു പി എ Payment സീകരിക്കാവുന്ന പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക് വഴിയാണ് Payment Gateway സംവിധാനം കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത്.

ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ഓർഡർ / ഡെലിവറി അപ്ഡേറ്റുകൾക്കായി SMS അറിയിപ്പുകൾ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

മികച്ച സേവനം നൽകുന്നതിനായി e-commerce പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരായ പരിചയസമ്പത്തുള്ള മികച്ച IT ടീമിനെ തന്നെയാണ് കെൽടോൺ പ്രവർത്തന ചുമതല ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സമയബന്ധിതമായി പരാതി പരിഹാരത്തിനും അന്വേഷണത്തിനും ഉതകുന്നതരത്തിലുള്ള ഒരു പ്രൊഫഷണൽ കോൾ സെന്റർ ഉപഭോക്തൃ സേവനത്തിനായി കെൽടോൺ ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

അത്യാധുനിക സാങ്കേതിക മികവോടെ കെൽടോണിന്റെ ഡേറ്റാ സെന്ററിൽ ആണ് പോർട്ടൽ ഹോസ്റ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

kshoppe.in പോർട്ടൽ മുഖാന്തിരവും മറ്റ് വിപണന സൈറ്റുകളായ ആമസോൺ, ഫ്ലിപ്കാർട്ട്, മീഷോ, പെപ്പർ ഫ്രൈ, ഷോപ്പിംഗ് കാർട്ട്, ഷോപ്പി, ഓ.എൻ.ഡി.സി., കേരള ഇ-മാർട്ട്, ഫേസ് ബുക്ക് മാർക്കറ്റിംഗ് എന്നിവ മുഖേനയും മിക്ക പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളും തങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണനം നടത്തി വരുന്നു. കൂടാതെ അതാത് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വെബ് സൈറ്റിലൂടെയും വിപണനം നടത്തി വരുന്നു. നിലവിൽ ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണനം നടത്തുന്നതും ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണനം നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ സീകരിച്ചു വരുന്നതുമായ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പട്ടിക അനുബന്ധം- 2 ആയി ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുന്നു.

ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണന ത്തിലേർപ്പെടാത്ത, ഉൽപാദന വിപണന രംഗത്തുള്ള ശേഷിക്കുന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനവും ഓൺലൈൻ മുഖേനയാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സീകരിച്ചുവരുന്നു.

PERFORMANCE HIGHLIGHTS OF SLPEs IN KERALA FOR THE YEAR 2022-23

2.1 Of the 131 active enterprises, Kerala Khadi and Village Industries Board (KKVIB) do not follow the commercial form of accounting. Information for the Review are not fully provided by thirteen enterprises. Therefore, most of the analysis in this Review are limited to the information provided by the remaining 118 enterprises.

Status of Audit of Accounts of SLPEs

2.2 Thirty Five enterprises (26.72% of total) have provided audited figures for analysis during the year under review. The status of audit of accounts of the SLPEs is indicated in Annexure III. Sixteen enterprises that had provided audited figures for the Review last year have not completed audit for the year 2022-23. Ninety Four enterprises have arrears in audit of their accounts ranging from one to eight years. Provisional figures made available by these enterprises have been used in the analysis. However, 43 enterprises (44.79%) have finalised the accounts up to 2022-23, which are ready for statutory audit. A summary of the status of statutory audit of accounts as on 31st March 2023 is given in Table 5.

Table 5 - Status of Audit of Accounts

Sl. No.	Number of Years in Arrears	Number of SLPEs
1	8 Years	1
2	7 Years	3
3	6 Years	1
4	5 Years	3
5	4 Years	6
6	3 Years	13
7	2 Years	23
8	1 Year	44
	Sub Total (SLPEs with Arrears in Audit)	94
9	Audit up-to-date	35
10	Information not available	2
	Total	131

Performance Overview of SLPEs during 2022-23

2.3 An overview of the performance of SLPEs in Kerala (Table 6) for the year 2022-23 is as follows:

- **No. of Employees:** The SLPEs together provided employment to 129982 persons in different categories, including casual/contract employees, during 2022-23 as against 127416 persons during 2021-22.
- **Paid up Capital:** The total paid up capital of the active enterprises at the end of the year 2022-23 amounts to ₹ 26293.76 crore (increase of 22.49% from previous year).

- **Investment (Financial):** The total investment (financial) in SLPEs during the year 2022-23 is ₹ 90948.14 crore (increase of 11.54% from previous year).
- **Net Worth:** The net worth of all enterprises taken together during 2022-23 is negative at ₹ 33243.55 crore (further eroded by 15.05 % from the previous year).
- **Net Turnover:** The Net Turnover (Revenue) achieved by the SLPEs for the year 2022-23 is ₹ 40774.07 crore (increase of 9.00 % from the previous year) as against ₹ 37405.00 crore for the year 2021-22.
- **Operating Profit:** The operating profit made by 67 SLPEs during 2022-23 has increased by 23.46 per cent to ₹ 2028.53 crore as against operating profit made by 66 enterprises amounting to ₹ 1643.03 core during 2021-22.
- **Number of Profit Earning Enterprises:** The number of profit earning enterprises during 2022-23 is 57 as compared to 58 SLPEs in 2021-22.
- **Amount of Profit (Net Profit):** The total amount of profits earned by the 57 SLPEs during 2022-23 amounts to ₹ 889.15 crore as against ₹ 855.02 crore in 2021-22.
- **No. of Loss Incurring Enterprises:** During the year 2022-23, 59 enterprises have incurred losses as against 66 enterprises during the previous year.
- **Amount of Loss (Net Loss):** The net loss incurred by the SLPEs taken together during 2022-23 amounts to ₹ 5700.88 crore as against ₹ 5614.00 crore during the previous year (increase of 1.54 %).
- **Net Profit/Loss:** The net profitability of SLPEs taken together for the year 2022-23 shows a net loss of ₹ 4811.73 crore (increase of 1.10%) as against a net loss of ₹ 4758.98 crore in the year 2021-22.
- **Contribution to State Exchequer:** During the year 2022-23, the SLPEs together have contributed an amount of ₹ 16863.94 crore (26.23 % increase as compared to 2021-22) to the State Exchequer by way of taxes and duties.
- **Contribution to Central Exchequer:** During the year 2022-23, the SLPEs together have contributed an amount of ₹ 970.54 crore (7.76 % increase over the previous year) to the Central Exchequer by way of taxes and duties.
- **Guarantee Commission Paid:** The SLPEs together have paid ₹ 20.92 crore as Guarantee Commission during the year 2022-23.
- **CSR Expenditure:** During the year 2022-23, 14 SLPEs have spent a total amount of ₹ 15.57 crore towards Corporate Social Responsibility activities as against ₹ 8.13 crore during 2021-22.
- **Subsidies/Grants Received:** The total amount of financial assistance given by the State Government in the form of subsidies and grants amounts to ₹ 1444.75 crore (for 22 enterprises) during 2022-23. The total amount of financial assistance given by the Central Government in the form of subsidies and grants amounts to ₹ 1936.20 crore (for 7 enterprises) during 2022-23.
- **Dividend:** The total dividend declared/proposed by the SLPEs for the year 2022-23 is ₹ 7.97 crore as against to ₹ 12.00 crore during the year 2021-22.
- **Accumulated Loss:** The accumulated loss at the end of the year 2022-23 amounts to ₹ 54475.39 crore as compared to ₹ 42930.35 crore during the previous year.

2.4 A summary of the Performance Overview of the SLPEs for 2022-23 and 2021-22 is given in Table 6.

**Table 6 - Performance Overview of SLPEs in Kerala during
2022-23 and 2021-22**

(₹ in Crore)

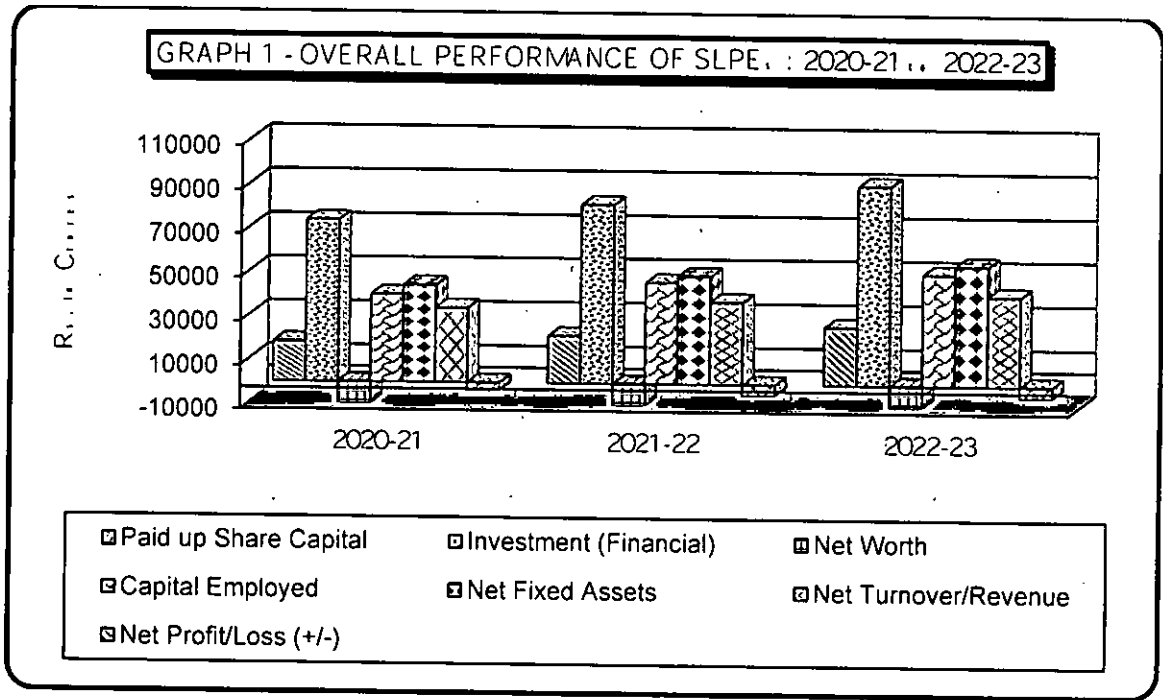
Sl. No.	Particulars	2022-23	2021-22	% of Increase	% of Decrease
1	Number of Employees	129982	127416	2.01	-
2	Paid up Capital	26293.76	21464.99	22.50	-
3	Investment (Financial)	90948.14	81536.01	11.54	-
4	Net Worth	-33243.55	-28894.63	15.05	-
5	Net Turnover	40774.07	37405.00	9.01	-
6	Operating Profit generated by SLPEs	2028.53	1643.04	23.46	-
7	Number of Profit Earning Enterprises	57	58	-	1.72
8	Amount of Profit	889.15	855.02	3.99	-
9	Number of Loss Incurring Enterprises	59	66	-	10.61
10	Amount of Loss	5700.88	5614.00	1.55	-
11	Net Profit/Loss (+/-)	-4811.73	-4758.98	1.11	-
12	Contribution to State Exchequer	16863.94	13358.85	26.24	-
13	Contribution to Central Exchequer	970.54	900.64	7.76	-
14	Guarantee Commission Paid	20.92	116.29	-	-
15	Corporate Social Responsibility (CSR) Expenditure	15.57	8.13	91.51	-
16	Subsidies/Grants Received from GoK	1444.75	1654.71	-	12.69
17	Subsidies/Grants Received from Gol	1936.20	1934.74	0.08	-
18	Budgetary Support from GoK	1267.60	2928.39	-	56.71
19	Dividend Paid/Proposed	7.97	12.00	-	33.58
20	Expenditure on Research & Development	8.38	12.48	-	32.85
21	Accumulated Loss	-54475.39	-42930.35	26.89	-

2.5 The major performance indicators for the last three years are indicated in Table 7 and Graph 1.

Table 7 - Overall Performance of SLPEs in Kerala: 2020-21 to 2022-23

(₹ in Crore)

Particulars	2020-21	2021-22	2022-23
Paid up Share Capital	18140.37	21464.99	26293.76
Investment (Financial)	73751.35	81536.00	90948.14
Net Worth	-26910.43	-28894.63	-33243.55
Capital Employed	39897.35	46109.99	50690.44
Net Fixed Assets	44199.67	49110.56	54628.54
Net Turnover/Revenue	33837.22	37405.00	40774.07
Net Profit/Loss (+/-)	-3378.25	-4758.98	-4811.73

2.6 Annexure IV presents a comparative analysis of the performance of the SLPEs during the last 10 years. The sector wise summary of performance and comparison between sectors for the year 2022-23 are given in Annexure V and summarised in Table 8.

Table 8 - Sector-wise Summary of Performance of SLPEs during 2022-23

Sl. No.	Sector	(₹ in Crore)				
		Paid up Capital	Investment (Financial)	Net Worth	Net Turnover	Net Profit/Loss (+/-) 2022-23
1	Development & Infrastructure	957.06	5844.92	3515.26	395.78	63.96
2	Financial Services	803.28	17291.63	-4804.48	5188.39	-690.97
3	Agriculture/Plantation/Livestock	59.07	110.28	476.61	319.80	-27.99
4	Manufacturing & Production	1437.87	2443.19	755.35	4175.81	-110.49
5	Traditional & Welfare	1324.42	3776.13	-973.87	629.40	-43.99
6	Services/Trading/Consultancy	912.14	1313.40	451.09	8554.12	-144.70
7	Public Utilities	20799.92	60168.58	-32663.51	21510.77	-3857.55
	Total	26293.76	90948.14	-33243.55	40774.07	-4811.73

2.7 During 2022-23, overall profitability is reported from Development & Infrastructure sector only. While the Financial Services sector has reported reduced net loss, the Manufacturing & Production sector has reported loss as compared to profit during the previous year. Increased net losses have been reported by Agriculture/Plantation/Livestock, Traditional & Welfare, Services/ Trading/Consultancy and Public Utilities Sectors during the year.

Source and Application of Funds,

- 2.8 The total funds applied in the SLPEs during 2022-23 amounts to ₹ 2,25,988.69 crore. The various sources of finance and application of the funds are summarised in Table 9 below and pictorially represented in Graphs 2 & 3. As indicated, 28.61% of the total funds applied are sourced through long term loans. The current assets and miscellaneous expenditure not written off amounts to ₹ 1,24,812.89 crore (55.23% of the funds) during 2022-23.

Table 9: Source & Application of Funds during 2022-23

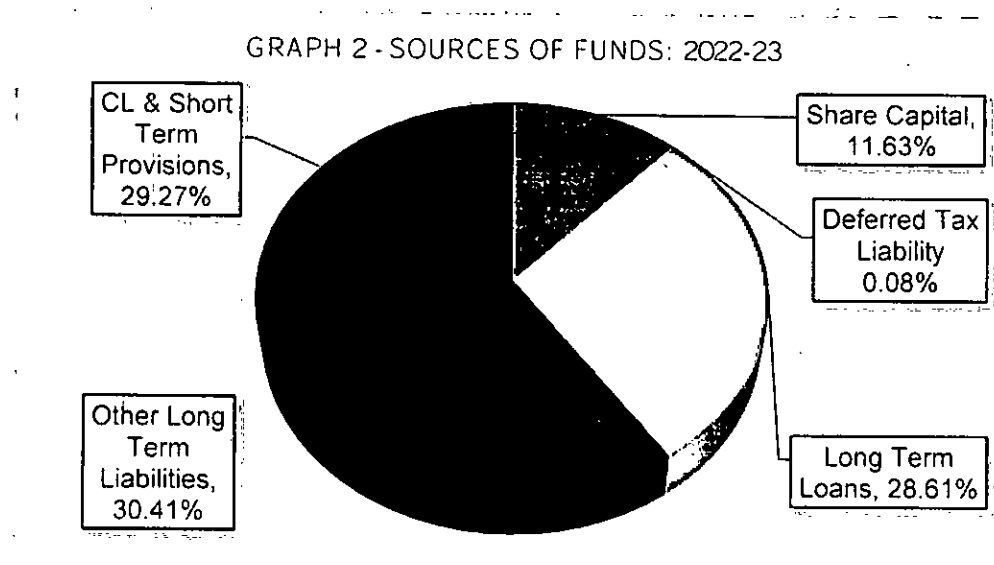
(₹ in Crore)

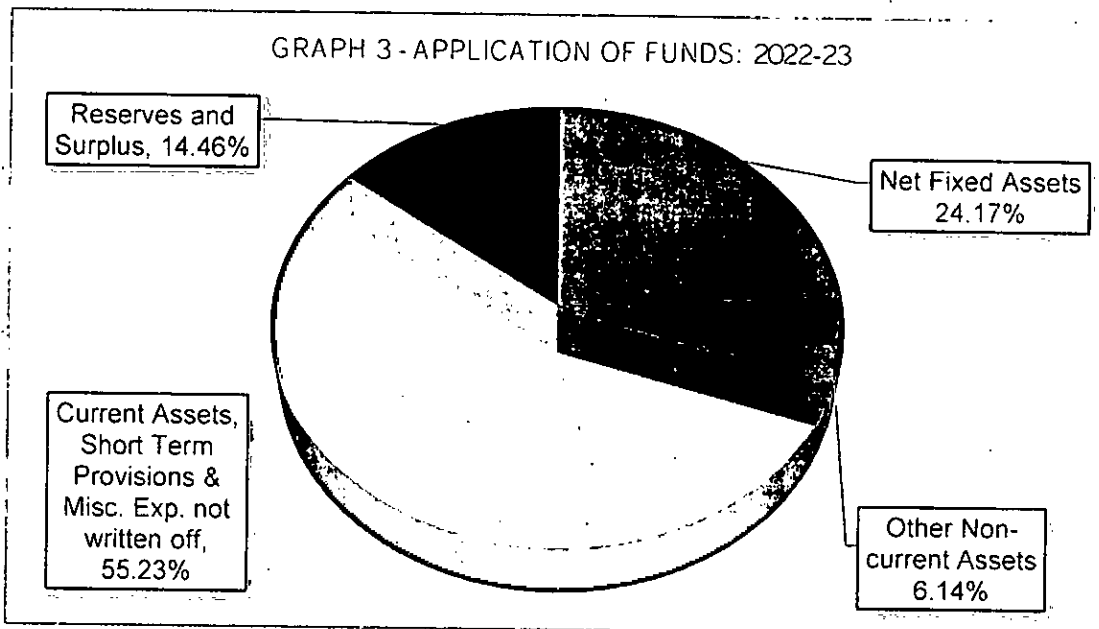
Particulars	Amount	Percentage
Sources of Funds		
Share Capital*	26,293.76	11.63
Deferred Tax Liability	187.59	0.08
Long Term Loans	64,654.38	28.61
Other Long Term Liabilities	68,698.29	30.41
CL & Short Term Provisions	66,154.68	29.27
Total	225,988.69	100.00
Application of Funds		
Net Fixed Assets #	54,628.54	24.17
Other Non-current Assets	13,871.74	6.14
Current Assets, Short Term Provisions & Misc. Exp. not written off	124,812.89	55.23
Reserves and Surplus**	32,675.51	14.46
Total	225,988.69	100.00

* - includes share application money pending allotment and money received against share warrants

- includes capital work in progress and intangible assets under development

** - Debit balance in Reserves & Surplus account

Investment by the State Government in SLPEs

- 2.9 The State Government provides additional resources to the SLPEs in the form of equity and long term loans. The State's share in capital and long term loans has increased by 12.54 % from ₹ 33,727.23 crore in 2021-22 to ₹ 37,958.17 crore in 2022-23. The remaining funds have been obtained from other sources like loan from financial institutions and internal cash accruals. A comparison of State Government's investments in SLPEs in the form of share capital and long term loans for 2021-22 and 2022-23 are given in Table 10.

Table 10- Investment by the State Government in SLPEs

Sl. No.	Particulars	(₹ in Crore)	
		2021-22	2022-23
1	Paid up Capital by Government of Kerala in SLPEs	16745.93	18715.69
2	% of Total Share Capital by Government of Kerala	79.45%	73.54%
3	Term Loan by Government of Kerala in SLPEs	16981.30	19242.48
4	% of Total Term Loans by Government of Kerala	28.27%	29.76%
	Total Investment by GoK (Sl. No. 1 + Sl. No. 3)	33727.23	37958.17
	Total Investment (Financial) in SLPEs	81536.01	90948.14
	% of Total Investment by GoK in SLPEs	41.36%	41.74%

- 2.10 The consolidated position of capital structure and financial results of SLPEs for the period 2020-21 to 2022-23 is shown in Annexure VI.

Investment (Financial)

- 2.11 As on 31st March 2023, the total Investment (Financial) in public enterprises in the State (118 enterprises) is ₹ 90,948.14 crore (increased by 11.54%) as compared to the investment of ₹ 81,536.01 crore during the previous year. Annexure VII provides

a ranking of the SLPEs in terms of the investment (financial). The maximum investment is in Kerala Water Authority (₹ 28,313.15 crore, 31.13% of total). Ten other enterprises with major investment (above ₹ 500 crore) are Kerala State Electricity Board Limited, Kerala State Road Transport Corporation, Kerala State Social Security Pension Limited, Kerala Financial Corporation, Kerala Industrial Infrastructure Development Corporation, Kerala State Backward Classes Development Corporation Limited, Kerala State Housing Board, Kerala State Textile Corporation Limited, The Kerala State Cashew Development Corporation Limited, Kerala State Industrial Development Corporation Limited. The top 10 enterprises in terms of investment (financial) during 2022-23 are indicated in Table 11. They together contribute about 92.72% of the total investment (financial) in the SLPEs in the State. The range of the investment in the SLPEs is summarised in Table 12.

Table 11 - Top ten Enterprises in terms of Investment (Financial) during 2022-23

Sl. No.	Name of Enterprise	(₹ in Crore)	
		Investment (Financial)	% of Total Investment (Financial)
1	Kerala Water Authority	28313.15	31.13
2	Kerala State Electricity Board Limited	17440.52	19.18
3	Kerala State Road Transport Corporation	14330.18	15.76
4	Kerala State Social Security Pension Limited	11733.39	12.90
5	Kerala Financial Corporation	5081.71	5.59
6	Kerala Industrial Infrastructure Development Corporation	3489.94	3.84
7	Kerala State Backward Classes Development Corporation Limited	1603.12	1.76
8	Kerala State Housing Board	1122.67	1.23
9	Kerala State Textile Corporation Limited	618.71	0.68
10	The Kerala State Cashew Development Corporation Limited	592.55	0.65

Table 12- Range of Investment in SLPEs during 2022-23

Sl. No.	Investment Range	Number of SLPEs	% of Total Investment (Financial) in SLPEs
1	Above ₹ 10,000 Crore	4	3.05
2	Above ₹ 1,000 Crore up to ₹ 10,000 Crore	4	3.05
3	Above ₹ 500 Crore up to ₹ 1,000 Crore	3	2.29
4	Above ₹ 100 Crore up to ₹ 500 Crore	19	14.50
5	Above ₹ 50 Crore up to ₹ 100 Crore	15	11.45
6	₹ 50 Crore and below	86	65.66
	Total	131	100.00

Net Turnover

- 2.12 The net turnover achieved by the SLPEs in the State has increased by 9.01 % to ₹ 40774.07 crore during 2022-23 as compared to a net turnover of ₹ 37405.00 crore

during 2021-22. During the year under review, the highest turnover has been reported by Kerala State Electricity Board Limited (₹ 17984.58 crore, 41.11 % of the total) followed by The Kerala State Financial Enterprises Limited (₹ 4503.78 crore, 11.05% of the total) and Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited (₹ 3393.77 crore, 8.32% of the total). The list of enterprises ranked in terms of turnover is given in Annexure VIII. The net turnover excludes other income/Grants from Government/rental income/interest income, etc. The top 10 enterprises in terms of net turnover for the year 2022-23 are indicated in Table 13. These 10 enterprises together contribute 87.93% of the total turnover achieved by the SLPEs in the State. The range of net turnover during 2022-23 in the SLPEs is summarised in Table 14.

Table 13 - Top Ten Enterprises in terms of Net Turnover during 2022-23

(₹ in Crore)

Sl. No.	Name of Enterprise	Net Turnover	% of Total Net Turnover
1	Kerala State Electricity Board Limited	17984.58	44.11
2	The Kerala State Financial Enterprises Limited	4503.78	11.05
3	Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited	3393.77	8.32
4	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	3157.63	7.74
5	Kerala State Road Transport Corporation	2409.84	5.91
6	Kerala Medical Services Corporation Limited	1163.60	2.85
7	Kerala Water Authority	1072.55	2.63
8	The Kerala Minerals & Metals Limited	891.66	2.19
9	Kerala Financial Corporation	654.86	1.61
10	Kerala Feeds Limited	618.81	1.52

Table 14 - Range of Net Turnover of SLPEs during 2022-23

Sl. No.	Turnover Range	Number of SLPEs	% of Total Net Turnover in SLPEs
1	Above ₹ 10,000 Crore	1	44.11
2	Above ₹ 1,000 Crore up to ₹ 10,000 Crore	6	38.51
3	Above ₹ 500 Crore up to ₹ 1,000 Crore	3	5.31
4	Above ₹ 100 Crore up to ₹ 500 Crore	18	7.86
5	Above ₹ 50 Crore up to ₹ 100 Crore	12	2.26
6	₹ 50 Crore and below	65	1.96
7	Net turnover zero	13	-
8	Information not in required format/Information not available	13	-
	Total	131	100.00

Note: Net Turnover excludes other income/Grants from Government/Rental income/Interest income.

Profitability of SLPEs in Kerala for the year 2022-23

- 2.13 Fifty Seven enterprises have reported profits during the year 2022-23 amounting to ₹ 889.15 crore as against the total profit of ₹ 855.02 crore earned by Fifty Eight profit making enterprises during the previous year. Fifty Nine enterprises have incurred losses amounting to ₹ 5700.88 crores resulting in an overall net loss of ₹ 4811.73 crores for the year 2022-23. Thirty Two Enterprises have reported increased net profit during 2022-23 in comparison with the previous year. Twelve enterprises, namely, Transformers and Electricals Kerala Limited, Kerala Tourism Development Corporation Limited, Kerala Shipping and Inland Navigation Corporation Limited, Kerala State Industrial Enterprises Limited, Kerala State Coir Machinery Manufacturing Company Limited, Road Infrastructure Company Kerala Limited, Kerala State Poultry Development Corporation Limited, Malabar International Port & SEZ Limited, KSRTC Swift Limited, Kerala Cashew Board Limited, Norka Roots and Kerala Lifesciences Industries Parks Private Limited that had incurred losses during the previous year have reported profits during 2022-23, while ten enterprises, viz. Kerala State Electricity Board Limited, Roads And Bridges Development Corporation of Kerala Limited, Travancore Titanium Products Limited, Malabar Cements Limited, Kerala Infrastructure and Technology for Education Limited, Kerala Feeds Limited, Rehabilitation Plantations Limited, Kerala State Construction Corporation Limited, Kerala Agro Machinery Corporation Limited and Kerala State Welfare Corporation for Forward Communities Limited which had earned profits during 2021-22 have incurred losses in 2022-23. The list of enterprises ranked in terms of profitability is given in Annexure IX. Profitability during the year has declined in The Kerala Minerals & Metals Limited, Kerala State Backward Classes Development Corporation Limited, The Pharmaceutical Corporation (Indian Medicines) Kerala Limited, Kerala State Electronics Development Corporation Limited, Kerala State Power and Infrastructure Finance Corporation Limited, Kerala Industrial Infrastructure Development Corporation, Kerala State Minorities Development Finance Corporation Limited, Kerala State Development Corporation for Christian Converts from Scheduled Castes and the Recommended Communities Limited, Kerala Urban and Rural Development Finance Corporation Limited, Keltron Component Complex Limited, Overseas Development and Employment Promotion Consultants Limited and The Kerala State Handicapped Persons Welfare Corporation Limited.
- 2.14 The top ten profit earning enterprises during 2022-23 are indicated in Table 15 below. The top ten profit making enterprises together contributed 88.04 % of the total profit earned by the SLPEs in the State. The Kerala State Financial Enterprises Limited tops the list with a profit of ₹ 350.88 crores (39.46 % of total profit) followed by The Kerala Minerals and Metals Limited (profit of ₹ 85.04 crores, 9.56 % of total profit) and The Travancore-Cochin Chemicals Limited (profit of ₹ 67.91 crores, 7.64 % of total profit).

Table 15 - Top Ten Profit making Enterprises during 2022-23

(₹ in Crore)

Sl. No.	Name of Enterprise	Amount of Net Profit	% of Total Net Profit
1	The Kerala State Financial Enterprises Limited	350.88	39.46
2	The Kerala Minerals & Metals Limited	85.04	9.56
3	The Travancore-Cochin Chemicals Limited	67.91	7.64
4	Kerala State Industrial Development Corporation Limited	64.73	7.28
5	Kerala Financial Corporation	50.19	5.64
6	Kerala State Backward Classes Development Corporation Limited	46.98	5.28
7	The Pharmaceutical Corporation (Indian Medicines) Kerala Limited	42.47	4.78
8	Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited	35.93	4.04
9	Kerala Medical Services Corporation Limited	21.86	2.46
10	Kerala State Electronics Development Corporation Limited	16.81	1.89

2.15 The Kerala State Financial Enterprises Limited (KSFE) earned a net profit of ₹ 350.88 crores during the year 2022-23 as compared to a net profit of ₹ 105.49 crores. This is reportedly due to increase in revenue by 23.66 %, while the expenditure has not increased commensurately.

2.16 The top ten loss incurring enterprises during 2022-23 are indicated in Table 16 below. It is found that the top ten loss incurring enterprises together contributed 94.48 % of the total loss incurred by the SLPEs in the State. Kerala State Road Transport Corporation tops the list with a loss of ₹ 1521.82 crores (26.69 % of total loss) followed by Kerala Water Authority (₹ 1312.34 crores, 23.02 % of total loss) and Kerala State Social Security Pension Limited (₹ 1043.46 crores, 18.30 % of total loss).

Table 16 - Top Ten Loss incurring Enterprises during 2022-23

(₹ in Crore)

Sl. No.	Name of Enterprise	Amount of Net Loss	% of Total Net Loss
1	Kerala State Road Transport Corporation	1521.82	26.69
2	Kerala Water Authority	1312.34	23.02
3	Kerala State Social Security Pension Limited	1043.46	18.30
4	Kerala State Electricity Board Limited	1023.62	17.96
5	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	190.00	3.33
6	The Kerala State Cashew Development Corporation Limited	75.52	1.32
7	Kerala State Textile Corporation Limited	67.09	1.18
8	Kerala Transport Development Finance Corporation Limited	59.13	1.04
9	Travancore Titanium Products Limited	51.27	0.90
10	Kerala Feeds Limited	42.00	0.74

2.17 The year 2022-23 was a period of recovery and resilience for the businesses in Kerala, as they overcame the challenges posed by the unprecedented economic difficulties of the previous year. The production of goods and services has resumed gradually across sectors and locations, with the support of various relief measures and policy interventions. Based on the data provided for the Review, the major reasons indicated by the above ten enterprises for incurring huge losses during 2022-23 are outlined below:

- **Kerala State Road Transport Corporation (KSRTC):** The Corporation recorded a net deficit of ₹ 1521.82 crore in the fiscal year 2022-23, which is a 24.31% reduction from the prior year's net loss. The Corporation's total income increase by 98% to ₹ 2409.84 crore in the same period, but its operating expenses exceeded its income by ₹ 3931.66 crore, representing 163.15% of the total income. The Corporation has been unable to generate sufficient revenue growth to cover its costs during the year also. The accumulated deficit of the Corporation as on 31st March, 2023 amounts to ₹ 18014.39 crore.
- **Kerala Water Authority (KWA):** KWA could not improve its financial performance in 2022-23; its total income decreased by 14.73% to ₹ 1283.33 crore, while its total expenditure increased substantially. KWA incurred a net deficit of ₹ 1312.34 crore, which is 59.20% higher than the previous year's shortfall of ₹ 824.34 crore. The main reason for the decline in income was the sharp drop in grants & subventions, other operating income, and interest income, which offset the 65.83% increase in water charges revenue of ₹ 844.86 crore. The major cost drivers, namely wage expenses, other expenses, power & fuel expenses, and finance cost, accounted for 176.75% of the total income, eroding the profitability. KWA has accumulated losses of ₹ 6223.77 crore over the years.
- **Kerala State Social Security Pension Limited (KSSPL):** The Company incurred a net deficit of ₹ 1043.46 crore in 2022-23, which is 49.16% less than the previous year's shortfall. The sole revenue stream of the Company during 2022-23 was a grant of ₹ 8333.03 crore (20.16% increase from the previous year) from the Government for disbursing social security and welfare board pension in the state. However, the pension disbursement exceeded the grant by ₹ 8520.95 crore, accounting for 90.88% of the total outflow during the year under review, resulting in a loss for the Company. The Company financed the excess disbursement through external borrowings, which incurred a finance cost of ₹ 833.16 crore, representing 8.89% of the total outflow.
- **Kerala State Electricity Board Limited (KSEB):** The Company's revenue increased by 11.33% due to power tariff revision. However, it incurred an increased net loss of ₹ 1023.62 crore, as against the previous year's profit of ₹ 97.66 crore. The main cost driver was the power purchase cost, which increased by 31.74% in 2022-23 due to higher power consumption and transmission charges, accounting for 56.39% of the gross outlay. Despite this, the Company posted a positive PBDIITEE of ₹ 2420.51 crore. However, consequent to the provision for depreciation amounting to ₹ 565.59 crore, for the revalued asset and payment for the Phugalur-Madakkathara transmission line of ₹ 550.00 crore, the Board incurred loss in 2022-23.

- **The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited (SUPPLYCO):** The Corporation's total revenue has decreased by 19.55% to ₹ 5822.71 crore in 2022-23 due to the scarcity of working capital reducing the purchasing power. Despite reduction in its aggregate expenditure by 18.01%, the Corporation has registered a net loss of ₹ 190.00 crore, as compared to the previous year's shortfall of ₹ 95.06 crore. Though the Corporation earned PBITEE of ₹ 123.64 crore in 2022-23, it incurred net loss due to the high interest liability amounting to ₹ 313.64 crore towards its short term borrowings from banks (₹ 2325.00 crore as on 31st March 2023) and PRS loans.
- **The Kerala State Cashew Development Corporation Limited (KSCDC):** The Corporation's net loss marginally reduced to ₹ 75.52 crore in 2022-23 from ₹ 77.62 crore in 2021-22. The Corporation's net deficit is mainly attributable to two market-driven factors viz. the escalated expenditure on Raw Cashew Nuts (RCN) and the diminished revenue realization from cashew kernels and its other derivatives. While the Corporation allocates about 80% of its revenue to procure RCN, it has to fund for other major operating expenditures such as employee benefit expenses and finance cost, amounting to 99.31% of its revenue. This has led to continuous losses totaling to ₹ 1876.55 crore (accumulated losses).
- **Kerala State Textile Corporation Limited (KSTC):** The Corporation faced a challenging market environment during 2022-23, with low demand and price for its products, as well as high raw material prices. The net loss of the Corporation has increased by 60.25% to ₹ 67.09 crore in 2022-23, mainly due to the high cost of goods sold (COGS) and operating expenses. The COGS, which includes procurement cost of raw cotton & polyester, was 70.16% of the total revenue. The main operating expenses viz. employee expenses, finance cost, power & fuel and depreciation, depletion and amortisation, accounting to 97.09% of the total revenue, has resulted in a negative operating margin. The Corporation's units are less productive than the industry standards because of outdated or inefficient equipment.
- **Kerala Transport Development Finance Corporation Limited (KTDFC):** The Corporation has reported a net deficit of ₹ 59.13 crore in 2022-23, which was slightly lower than the net deficit of ₹ 60.56 crore in 2021-22. The Corporation incurs a high finance cost mainly due to the default of debt obligations by Kerala State Road Transport Corporation (finance cost of KTDFC is more than the total revenue by around 200% in both 2021-22 and 2022-23). Consequently, the Corporation's accumulated deficit increased by 13.94% to ₹ -483.34 crore as on 31st March 2023.
- **Travancore Titanium Products Limited (TTPL):** The Company's revenue has decreased by 11.62% during 2022-23, as the Company had to slash the market price of Titanium dioxide below the breakeven point due to the severe competition from low-priced Chinese pigment. Moreover, the Company's expenditure increased by 23.81% in 2022-23, mainly due to the higher input costs, energy costs, interest expenses and overheads. As a result, the Company has incurred a net loss of ₹ 51.27 crore in the current year as compared to the previous year's profit of ₹ 25.66 crores.

- **Kerala Feeds Limited (KFL):** Notwithstanding the 7.52% augmentation in its total revenue during 2022-23, the Company incurred a substantial escalation in the expenditure of raw materials, which increased by 19.82% from the previous year, constituting 82.60% of the aggregate expenditure. Consequently, the Company registered a net deficit of ₹ 42.00 crore, which is more than eight times the net profit during the preceding year.

2.18 The range of profits earned and losses incurred by the SLPEs during 2022-23 are summarised in Tables 17 and 18.

Table 17 - Range of Profit Earned by SLPEs during 2022-23

Sl. No.	Range of Profit	Number of SLPEs	% of Total Net Profit
1	Above ₹ 100 Crore up to ₹ 500 Crore	1	39.46
2	Above ₹ 50 Crore up to ₹ 100 Crore	4	30.13
3	Above ₹ 10 Crore up to ₹ 50 Crore	6	19.98
4	Above ₹ 1 Crore up to ₹ 10 Crore	26	9.41
5	Above ₹ 50 Lakh up to ₹ 1 Crore	8	0.69
6	₹ 50 Lakh and below	12	0.33
	Total	57	100.00

Table 18 - Range of Loss incurred by SLPEs during 2022-23

Sl. No.	Range of Loss	Number of SLPEs	% of Total Net Loss
1	Above ₹ 1,000 Crore	4	85.97
2	Above ₹ 100 Crore up to ₹ 1,000 Crore	1	3.33
3	Above ₹ 50 Crore up to ₹ 100 Crore	4	4.44
4	Above ₹ 10 Crore up to ₹ 50 Crore	12	4.29
5	Above ₹ 1 Crore up to ₹ 10 Crore	24	1.86
6	Above ₹ 50 Lakh up to ₹ 1 Crore	6	0.08
7	₹ 50 Lakh and below	8	0.03
	Total	59	100.00

Employment

2.19 The SLPEs together provided employment to 1,29,982 persons as on 31.03.2023 as against 1,27,416 persons on 31.03.2022. The sector and category-wise breakup of total employees as on 31.03.2023 is given in Table 19. Sectors such as Public Utilities lead in terms of workforce with 50.24% followed by Services/Trading/Consultancy and Manufacturing & Production. Sectors such as Financial Services and Development & Infrastructure sector have lowest number of employees. The top ten enterprises in terms of employment during 2022-23 are given in Table 20. The Kerala State Electricity Board Limited tops the list with 29,579 persons (22.76% of total employment in SLPEs in the State) followed by Kerala State Road Transport Corporation (20.41%) and The Kerala State Cashew Development Corporation Limited (9.12%). The list of enterprises ranked in terms of employment during 2022-23 is given in Annexure X.

Table 19 - Sector-wise and Category-wise Employment in SLPEs as on 31.03.2023

Sl. No.	Sector	Board Level Employees	Managerial/ Executives	Unionized Supervisors	Non-Unionized Supervisors	Staff/ Ministerial	Skilled Workers	Unskilled Workers	Total	Contract Employees	Daily Wage/ Casual/ Others	% of Total Employment in SLPEs
1	Development & Infrastructure	27	227	233	103	426	260	71	1347	615	213	1.04
2	Financial Services	7	883	1650	108	4619	42	646	7955	47	16	6.12
3	Agriculture/ Plantation/ Livestock	14	262	86	86	916	4519	2397	8280	229	2038	6.37
4	Manufacturing & Production	25	1322	785	460	1388	4216	5880	14076	3707	2461	10.83
5	Traditional & Welfare	20	109	100	114	1472	524	11551	13890	276	11414	10.69
6	Services/Trading/ Consultancy	29	246	620	244	3754	10610	3622	19125	1824	8920	14.71
7	Public Utilities	11	740	1695	3784	10624	23092	25363	65309	20	1498	50.24
	Total	133	3789	5169	4899	23199	43263	49530	129982	6718	26560	100.00

Table 20 - Top Ten Enterprises in terms of Employment

Sl. No.	Name of Enterprise	Number of Employees	% of Total Employment
1	Kerala State Electricity Board Limited	29579	22.76
2	Kerala State Road Transport Corporation	26528	20.41
3	The Kerala State Cashew Development Corporation Limited	11852	9.12
4	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	10264	7.90
5	Kerala Water Authority	8516	6.55
6	The Kerala State Financial Enterprises Limited	7664	5.90
7	Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited	3714	2.86
8	The Plantation Corporation of Kerala Limited	3198	2.46
9	The Kerala Minerals & Metals Limited	2600	2.00
10	Kerala Tourism Development Corporation Limited	2237	1.72

2.20 **On-Roll and Off-Roll Employees:** Employment in SLPEs are spread across Managerial/Executive cadre, Supervisory and Non-executive cadre that are On-Roll, as well as Casual/Daily employees and Contract employees that are Off-Roll. As on 31.03.2023, of the 1,29,982 employees 33,278 (25.60%) are on casual and contract terms, while the rest are On-Roll. The composition of On-Roll and Off-Roll Employees is given in the Table 21:

Table 21 - Composition of On Roll/Off Roll Employees

Sl. No.	Particulars	Employment as on 31.03.2023	
		Number of Employees	% of Total Employment
1	On-Roll Employees	96704	74.40
2	Off-Roll Employees	33278	25.60
	Total	129982	100.00

2.21 **Employment under Reserved Category:** The sector wise composition of employees under the reserved category during 2022-23 is shown in Table 22. Of the total employment of 1,29,982 persons, 43,361 (33.36%) belong to the OBC category, followed by 13.94% from SC category and 2.26% in the ST category.

Table 22 - Employment under Reserved Category

Sl. No.	Sector	SC	ST	OBC	PWD	Sports Quota	Ex-Servicemen
1	Development & Infrastructure	107	9	415	22	4	2
2	Financial Services	738	208	4166	269	-	-
3	Agriculture/Plantation/Livestock	2145	703	1068	33	22	-
4	Manufacturing & Production	1649	207	6187	85	159	52
5	Traditional & Welfare	4938	147	4769	60	11	2
6	Services/Trading/Consultancy	1033	215	5024	98	10	4
7	Public Utilities	7515	1453	21732	696	28	245
	Total	18125	2942	43361	1263	234	305

2.22 **Women Employment in SLPEs:** The sector wise composition of women employees in State Level Public Enterprises is given in Table 23. Women employment in SLPEs is

38,107 (29.32% of total employment) as on 31.03.2023. The sector-wise percentage of women employees with respect to total employees is higher in sectors such as Traditional & Welfare (84.41% of total employment) followed by Financial Services (56.81%) and Development & Infrastructure (42.69%).

Table 23 - Sector-wise composition of Women Employees

Sl. No.	Sector	Women Employment	Total Employment	% of Total Employment
1	Development & Infrastructure	575	1347	42.69
2	Financial Services	4519	7955	56.81
3	Agriculture/Plantation/Livestock	3221	8280	38.90
4	Manufacturing & Production	2972	14076	21.11
5	Traditional & Welfare	11724	13890	84.41
6	Services/Trading/Consultancy	5503	19125	28.77
7	Public Utilities	9593	65309	14.69
	Total	38107	129982	29.32

2.23 **Average Investment per Employee:** The average investment per employee in the SLPEs amounts to ₹ 69.97 lakh during the year 2022-23. A sector wise analysis of the employment and investment in the public enterprises for the year 2022-23 is given in Annexure XI.

2.24 **Sector-wise Average Turnover and Net Profit generated per Employee:** The average turnover per employee during 2022-23 is found to be ₹ 31.37 lakh and the average profitability per employee is found to be negative (net loss of ₹ 3.70 lakh per employee). The sector-wise average turnover and average profitability generated per employee during 2022-23 is shown in Table 24 below.

Table 24: Sector-wise Average Turnover and Net Profit generated per Employee for the year 2022-23

(₹ in Lakh)						
Sl. No.	Sector	Total Employment	Net Turnover	Average Turnover per Employee	Net Profit (+/-)/Net Loss	Average Net Profit/Net Loss per Employee
1	Development & Infrastructure	1347	39577.51	29.38	6396.06	4.75
2	Financial Services	7955	518838.93	65.22	-69096.60	-8.69
3	Agriculture/Plantation/Livestock	8280	31980.01	3.86	-2798.66	-0.34
4	Manufacturing & Production	14076	417581.30	29.67	-11049.48	-0.78
5	Traditional & Welfare	13890	62940.14	4.53	-4398.73	-0.32
6	Services/Trading/Consultancy	19125	855412.46	44.73	-14470.16	-0.76
7	Public Utilities	65309	2151076.91	32.94	-385755.34	-5.91
	Total	129982	4077407.26		-481172.90	
	Average per Employee (₹ in Lakh)			31.37		-3.70

2.25 The highest turnover earned per employee is reported from Financial Services sector (₹ 65.22 lakh) followed by Services/Trading/Consultancy (₹ 44.73 lakh), Public Utilities (₹ 32.94 lakh), Manufacturing & Production sectors (₹ 29.67 lakh). In the case of net profit earned per employee, profit is reported only from the Development & Infrastructure sector (₹ 4.75 lakh).

Net Worth of SLPEs in Kerala

- 2.26 The total net worth of SLPEs amounts to ₹ -33243.55 crore as on 31st March, 2023 (increased by 15.05%) as against ₹ -28894.63 crore as on 31st March, 2022. Eighty Two enterprises have reported positive net worth during 2022-23. Net worth is negative in 36 enterprises at the end of the year under review.
- 2.27 The list of enterprises with negative net worth is given in Annexure XII. The highest negative net worth is observed in Kerala State Electricity Board Limited followed by Kerala State Transport Corporation. The Table 25 shows the list of 10 enterprises in terms of highest negative net worth during 2022-23.

Table 25 - Enterprises with highest Negative Net Worth during 2022-23

(₹ in Crore)		
Sl. No.	Name of Enterprise	Negative Net Worth
1	Kerala State Electricity Board Limited	25835.73
2	Kerala State Road Transport Corporation	17002.34
3	Kerala State Social Security Pension Limited	6733.12
4	The Kerala State Cashew Development Corporation Limited	1714.21
5	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	1008.38
6	Kerala State Housing Board	671.66
7	Kerala State Textile Corporation Limited	538.08
8	Kerala Transport Development Finance Corporation Limited	434.75
9	Traco Cable Company Limited	159.11
10	Kerala Small Industries Development Corporation Limited	154.20

Cash Loss incurred by SLPEs in Kerala

- 2.28 During 2022-23, fifty five enterprises have incurred cash losses aggregating ₹ 4378.86 crore as compared to cash losses amounting to ₹ 5342.45 crore reported by 64 enterprises during the year 2021-22. The list of enterprises with cash loss is given in Annexure XIII.
- 2.29 Ten enterprises with largest cash loss during 2022-23 are indicated in Table 26. It is found that these ten enterprises together contributed 94.65% of the total cash losses incurred by the SLPEs in the State. Kerala State Road Transport Corporation tops the list with a loss of (₹ 1493.70 crore, 34.11% of total cash loss) followed by Kerala Water Authority (₹ 1134.53 crore, 25.91% of total cash loss) and Kerala State Social Security Pension Limited (₹ 1043.46 crore, 23.83% of total cash loss).

Table 26 - Top Ten Enterprises incurring Cash Loss during 2022-23

(₹ in Crore)

Sl. No.	Name of Enterprise	Amount of Cash Loss	% of Total Cash Loss
1	Kerala State Road Transport Corporation	1493.70	34.11
2	Kerala Water Authority	1134.53	25.91
3	Kerala State Social Security Pension Limited	1043.46	23.83
4	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	185.89	4.25
5	The Kerala State Cashew Development Corporation Limited	75.52	1.72
6	Kerala State Textile Corporation Limited	57.28	1.31
7	Kerala Transport Development Finance Corporation Limited	50.49	1.15
8	Travancore Titanium Products Limited	42.18	0.96
9	Kerala Feeds Limited	34.00	0.78
10	Traco Cable Company Limited	27.58	0.63

Return on Investment (ROI)

- 2.30 During 2022-23, fifty five enterprises have reported positive ROI, while sixty enterprises have reported negative ROI. The average positive ROI in the year 2022-23, has increased to 15.05% as compared to 9.7% in the year 2021-22. The overall ROI of SLPEs in Kerala during the year 2022-23 remains negative (-5.76%).

Dividend

- 2.31 It is reported that, four SLPEs have declared/proposed dividends worth ₹ 796.65 lakh during the year 2022-23 as against five enterprises with a total dividend of ₹ 1199.92 lakh during 2021-22. The enterprises which paid/proposed dividend during the year 2022-23 are The Kerala Minerals & Metals Limited, The Pharmaceutical Corporation (IM) Kerala Limited, Kerala Tourism Infrastructure Limited and The Kerala State Financial Enterprises Limited. The list of enterprises that have declared dividends during 2021-22 and 2022-23 is given in Annexure XIV.

Employee Development

- 2.32 Twenty one enterprises had provided for employee development activities during 2022-23, the amount budgeted being ₹ 7.81 crore, while 26 enterprises have spent for employee development activities including five enterprises which had not budgeted for the same during the year under review. Annexure XV provides the list of enterprises that have provided for and spent on employee development during the year 2022-23.

Taxes

- 2.33 During the year 2022-23, the SLPEs have together contributed an amount of ₹ 16863.94 crore (increase of 26.24%) to the State exchequer by way of taxes/duties as compared to ₹ 13358.85 crore during 2021-22. The top ten enterprises contributing to the State exchequer by way of taxes/duties are given in Table 27. It is found that 99.34% of the contribution to the State exchequer is from the top ten enterprises. Out of the total, the majority of the contribution had come from Kerala State Beverages (M&M) Corporation Limited with ₹ 16190.07 crore (96.00% of the total) followed by The Kerala State Financial Enterprises Limited with ₹ 309.14 crore (1.83% of the total) and Kerala State Electricity Board Limited with ₹ 80.62 crore (0.48% of the total).

Table 27 - Top Ten Enterprises in terms of Contribution to State Exchequer: 2022-23

(₹ in Crore)

Sl. No.	Name of the Enterprise	Contribution to State Exchequer During 2022-23	% of Total Contribution to State Exchequer
1	Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited	16190.07	96.00
2	The Kerala State Financial Enterprises Limited	309.14	1.83
3	Kerala State Electricity Board Limited	80.62	0.48
4	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	79.44	0.47
5	Malabar Cements Limited	28.83	0.17
6	Kerala State Drugs and Pharmaceuticals Limited	16.72	0.10
7	KCCP Limited	12.81	0.08
8	Kerala Tourism Development Corporation Limited	12.70	0.08
9	The Travancore-Cochin Chemicals Limited	11.22	0.07
10	Kerala State Electronics Development Corporation Limited	11.17	0.07
	Total	16752.71	99.34

- 2.34 The contribution of the SLPEs to the Central exchequer by way of taxes/duties during 2022-23 has been ₹ 970.54 crore (increase of 7.76%) as compared to ₹ 900.64 crore during the previous year. The top ten enterprises contributing to Central exchequer by way of taxes/duties is given in Table 28. It is found that the top ten enterprises together contributed 85.15% of the total contribution to the Central exchequer. The Kerala State Financial Enterprises Limited tops the list with ₹ 274.70 crore (28.30% of the total) followed by The Kerala Minerals & Metals Limited ₹ 175.49 crore (18.08% of the total) and Kerala State Electricity Board Limited with ₹ 89.50 crore (9.22% of the total).

Table 28 - Top Ten Enterprises in terms of Contribution to Central Exchequer: 2022-23

(₹ in Crore)			
Sl. No.	Name of Enterprise	Contribution to Central Exchequer during 2022-23	% of Total Contribution to Central Exchequer
1	The Kerala State Financial Enterprises Limited	274.70	28.30
2	The Kerala Minerals & Metals Limited	175.49	18.08
3	Kerala State Electricity Board Limited	89.50	9.22
4	The Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	80.05	8.25
5	The Travancore-Cochin Chemicals Limited	47.28	4.87
6	Kerala State Drugs and Pharmaceuticals Limited	45.30	4.67
7	Travancore Titanium Products Limited	32.28	3.33
8	Malabar Cements Limited	29.22	3.01
9	Kerala State Beverages (Manufacturing & Marketing) Corporation Limited	26.93	2.77
10	Keltron Component Complex Limited	25.69	2.65
Total		826.43	85.15

Guarantee Commission

- 2.35 During the year under review, fifteen enterprises have paid Guarantee Commission to the Government, totalling to ₹ 20.92 crore. The highest Guarantee Commission is paid by Kerala State Backward Classes Development Corporation Limited (₹ 9.72 crore) followed by The Kerala State Women's Development Corporation Limited (₹ 3.48 crore). Details regarding Guarantee Commission are included in Annexure XVI.

Conclusion

- 2.36 Thirty five enterprises have provided audited annual accounts for the Review during the year. Provisional, unaudited figures have been used for analysis in the case of the remaining enterprises. The Net Turnover (Revenue) registered an increase of 9% during 2022-23. During the year under review, 57 enterprises have reported net profit, the net position for the year being a net loss of ₹ 4811.73 crore as against a total net loss of ₹ 4758.98 crore during the year 2021-22. Sixty seven enterprises have reported operating profits (an increase of 23.46% in the total value). The contribution to state exchequer has increased to ₹ 16863.94 crore (increase of 26.24%) during the year under review.

ക്രമ നം.	ഓൺലൈൻ മുഖേന വിപണനം നടത്തുന്നതും ആയതിനുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ സീകരിച്ചു വരുന്നതുമായ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ
1	കേരള സ്റ്റേറ്റ് കയർ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
2	കേരള അകാ വെൻചേഴ്സ് ഇന്റർനാഷണൽ ലിമിറ്റഡ്
3	കശുവണ്ടി വികസന കോർപ്പറേഷൻ
4	കേരള സ്മാൾ ഇന്റസ്ട്രീസ് ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ (സിഡ്കോ)
5	ട്രാവൻകൂർ ട്രൈറ്റാനിയം പ്രോഡക്ട്സ് ലിമിറ്റഡ്
6	കേരള ഫോറസ്റ്റ് ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
7	ട്രാവൻകൂർ സിമെന്റ്സ് ലിമിറ്റഡ്
8	ഫോം മാറ്റിംഗ്സ് (ഇൻഡ്യ) ലിമിറ്റഡ്
9	മെറ്റൽ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ്
10	കെൽടോൺ
11	ഹാൻഡ്സ്
12	കേരള ഖാദി വില്ലേജ് ഇന്റസ്ട്രീസ് ബോർഡ്
13	കയർഫെഡ്
14	കരകൗശല വികസന കോർപ്പറേഷൻ
15	കേരള ആർട്ടിസാൻ ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
16	കേരള സ്റ്റേറ്റ് കയർ മെഷിനറി മാനുഫാക്ചറിംഗ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്
17	കെ.സി.സി.പി.ലിമിറ്റഡ്
18	കേരള സ്റ്റേറ്റ് കാഷ്യൂ വർക്കേഴ്സ് അപ്ലൈഡ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റി ലിമിറ്റഡ് (CAPEX)
19	കെൽപാം
20	കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇന്റസ്ട്രിയൽ എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ്
21	കെൽടോൺ കമ്പോണന്റ് കോംപ്ലക്സ് ലിമിറ്റഡ്
22	കേരള സ്റ്റേറ്റ് ടെക്സ്റ്റൈൽസ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
23	കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഹാൻഡ് ലും ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
24	കെൽടോൺ ഇലക്ട്രോ സെറാമിക്സ് ലിമിറ്റഡ്
25	സ്റ്റീൽ ഇന്റസ്ട്രിയൽ കേരള ലിമിറ്റഡ്
26	KSTC കോമളപുരം സ്റ്റീന്നിംഗ് വീവിംഗ് മിൽസ്
27	ഫോറസ്റ്റ് ഇന്റസ്ട്രീസ് ട്രാവൻകൂർ ലിമിറ്റഡ്
28	കേരള ഷിപ്പിംഗ് & ഇൻലന്റ് നാവിഗേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
29	ആറളം ഫാമിംഗ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
30	ഔഷധി

 സെക്ഷൻ ഓഫീസർ